

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — f.
Vidéken: " 9 " " 4 " 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAJTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter., Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Pitreich nyilatkozata.

Tehát hétfő is meg volt. Pitreich urnak tegnap kellett volna Canossát járni a magyar kormány előtt és ezzel valahogy utat nyitni a magyar parlamenti békének; de Pitreich ur báró Beck szíves közbenjöttével kijárta magának, hogy *ne kelljen visszaszívnia mindazt, a mit már elmondott.* A katona szava nyílt volt és egyenes, nincs mit megmásítani rajta; *nem tehet róla, ha a magyar miniszterelnök politikai és diplomatizál és minden áron el akarja hitetni a magyarokkal, hogy tündöklően vörös-fehér-zöld mindaz, ami örökké fekete-sárga és nem fogja színét hagyni soha, soha, soha.*

Pitreich ur nem ad új expozét, csak hozzá intézett kérdésekre felel. Ezekből a feleletekből valahogy kihámozódik az a tengersok semmi, amivé a híres katonai reformok lettek. Nevezetesen kisül, hogy a katonai perrendtartásról a hadügyminiszter nem nyilatkoznak, mert a tárgyalások még folyamatban vannak; a jelvény- és zászlókérdéshez nem szól, mert ez nem tartozik az ő jogkörébe; a magyar tiszteket, mint eddig, lehetőség szerint haza fogják helyezni,

de kötelezettséget 1868 óta fennálló királyi rendelet dacára nem vállalhat. Tehát az egész vonalon semmi.

Pozitív ígéret, hogy Magyarországon egy új német nyelvű katonai főrealiskolát fognak felállítani és hogy ezentul 22 órán át fogják nálunk a magyar nyelvet tanítani, illetőleg hét tantárgyat fognak magyarul előadni. Nincs semmi kétségünk, hogy a hét tárgy között ott lesz az uszás, a tánc, a torna, a rajz és több eféle. De tegyük fel, hogy a 22 óra alatt csak magyar nyelvet fognak tanítani, a mit nem is ígérnek, akkor sincs benne az engedmény, mert egyuttal elrendelik, hogy a megfelelő ezredekben ugyanannyi időt fordítsanak a csehre, lengyelre és horvátra, vagyis az egyetlen engedményt is a chlopy-i hadparancs szellemébe öntik.

A katonai nevelésnek illető reformját is csak lassan és óvatosan fogják keresztülvinni, hogy a hadsereg egységes jellegében kárt ne tegyen. Nagyon optimista peccovicszemek ezekben láthatnak engedményeket, de józan ember, ha nem is magyar ember, csak nevelésnek találhatja, ha ilyeneket nemzeti reformoknak kereszt-

telnek el és ha a kormány ilyeneket programmnak vallhat és csak 24 óráig is megállhat.

Kár volt ebben a hétfőben olyan nagyon bizni; nem hozott semmi újat, hanem csak újból igazolta a régi tételt, hogy Ausztriától ne várjunk semmi jót.

A magyar válság.

— Távirati tudósítás. —

Széll Kálmán v. b. t. t. és képviselő ur szombaton délben a szombathelyi pályaudvaron többekkel társalgott és mindenkihez volt szíves szava. „Legiabbb ez: Hm. hm. Tisza nagyon rosszul áll.” Nem tudjuk, hogy e nyilatkozatban mennyi vegyült az örömből, mennyi a bánatból, de sejtjük, hogy az örvendezők közt Széll Kálmán lesz a legelső.

A borus helyzet mellett dönt, hogy tegnap Tisza István gróf minisztertanácsot rögtönzött. **A minisztertanácsban a kabinet aláírta lemondását, melyet Tisza gróf készen tart arra az esetre, ha Pitreich válasza nem volna kielégítő.**

A függetlenségi pártnak egyik kiváló tagja, a ki inkább hajlik az obstrukcióhoz, mint Kossuthék taktikájához, a helyzetről akként nyilatkozott:

Ha Tiszát megbuktatja Pitreich; ha beváltatlanul marad egyetlen ígéret, a melyet Tisza felhatalmazással adott, úgy Magyarország talpra áll egy értelemmel. Ezek a kérdések ma már nem zörgetnek, hanem ordítanak. Vagy meg kell őket oldani, vagy be kell hozni a katonai kor-

Macsi pusztán.

Irtá: Benedek János.

Salamon gazda, a Látókép öreg bérlője, ki-kitekint olykor-olykor a csárda tornácáról, megnézni az időt. Miertó szemmel vizsgálja a köröskörül elterülő nagy kődöt, mely lomha szárnyaival ránehezedett a macsi pusztára s úgy veszi észre, mintha ritkult volna. Hosszszáru pipájából kojtol egyet-kettőt, hátrább tolja kopasz fején a meghagyult színű házi spikát, végigsimítja ezüstös ősz szakállát s egy fejcsóválással jelzi, mintha nem egészen kedve szerint valónak találná az állapotot.

Pár héttel ezelőtt, Pál-forduláskor lepte meg a kőd a Hortobágyot. Nem jó jel. Az öreg koresmáros már idestova félszázad óta látja el a hortobágyi és macsi pusztá litogatóit becsülettel-emberséggel, nem felejtven, ki a gazda, s nem felejtve, kit vendéget? Ó maga élő barometruma a pusztának s jól tudja, hogy nemesak vers, de igaz is, hogy:

Ha pál fordul köddel:
Barom esik döggel.

S most, január utolsó napján, azt szeretné, ha tovább is fogva tartaná még a pusztát a hó, jég és kőd hármias uralma; mert ha talál tisztulni gyertyaszentelőre: akkor ő visszafordulhat még a medvével együtt egyen napra a mások oldalára, mivelhogy az se hazugság ám, azért, hogy az is vers:

Ha fénylik gyertyaszentelő:
Az izéket is szedd elő.

Az időn kívül azonban (melyet, ha nagyon zímankós: „üdő”-nek mond a hortobágyi szó-járás) némi üzleti megfigyelések is vezérlik Salamon gazdát. Nem jönnek-e utasok a „öntös-gát felől? Egy-két újvárosi szekér döcög keserves nyikorgások közt a Látókép előtt: ezeken kívül nem láthatni se eget, se földet. No meg ott zakatol előtte a hortobágyi vicinális, melyre sehogysem néz jó szemmel Salamon gazda. Mióta ezt a vasutat ide tolta az ördög: nincs többé a Látóképről szép kilátás.

Kinek is volna most kedve tengelyen utazni azon az átkozottul döcögős országúton, mely Debrecentől a Látóképen és Kadareson keresztül a hortobágyi nagy esárdáig húzódik? Megrázza az embernek még a veséjét is az a esontta fagyott göröngy, mint Krisztus a vargát. Gondol is magában valamit az öreg a nemes tanácsról, mely azt a temérdek utadót nem oda fordítja, ahova kellene; de már ezt a gondolatot még magának se meri bevallani, mert nem szeretne összeütközésbe jönni a tekintetes tanácsossal.

S ez a hangtalan neheztelés rávall a Hortobágy és Maes felfogására; a hortobágyi csikós-bojtár is megharagudott egyszer a debreceni városi tanácsra s úgy éreztette nemes haragját, hogy három esztendeig nem tette be a lábát Debrecen városába. A tanács nem tudott ugyan semmit arról, hogy mily hatalmas haragosa van neki, de az

mellékes dolog: a fő az, hogy a mi csikósunk megboszulhatta magát lelkének méltó haragja szerint.

De nini! hintók robagása veri fel a pusztai országot esendjét, puskás vendégek jönnek a város felől, a miből azonban nem sok öröme van Salamon gazdának.

Január utolsó napja van: bevezetes dátum a vadászok kalendáriumában. Nevezetes nap ez a macsi pusztán is: ekkor tartják téli időszakban az utolsó körvadászatot. Ez a nyulak évszázó vizsgálja: a melyik jól felel, áteresztik a másik esztendőre. A többi megbukik: ott marad a körvadászok puska-esőveinek keresztüze előtt. Ezen a napon túl már csak az orvvadász rabló-gyilkosságától kell rettegniök, no meg a farkasok és pusztai kóbor kutyák ortvadászaitól.

A macsi pusztán szokatlan izgalom uralkodik ezen a napon. Már kora reggel összesereglenek a hajtók; Rózsa gazda, meg Madai gazda összeverbuvalja a macsi pusztá összes épkezláb embereit és gyerekeit s ott várnak a jeladásra a „központi takarmányozó” előtt.

A kastélyban s a tisztartói lakban rövid vadász-reggeli után félhangzik a jeladó kürt. A tisztartó ur — ezuttal a vadászati fővezére — kiadja a rendeleteket az alvezéreknek s közkatonáknak egyaránt: hogyan helyezkedjenek el a dülök között.

— Madai gazda husz hajtóval megáll a C. 2. délkeleti oldalán; Zoli és a nagyságos ur a B. 3. északi csucán; az ülnök ur és a fräulein a C. 1. nyugati szélén;

mányzást. És Isten tudja mi fog történni Magyarországon, ha behozzák.

Uj kabinet alakításra Tisza után ki vállalkoznék. Az után a Tisza után, a ki meghozza a legkevesebbet, a mivel a nemzet egyelőre megelégedhetik.

Csak a kombináció esatanggal járhatnak mezőkön. Vannak, a kik azt modják, hogy Khuen-Héderváry grófot valahol Tanger táján érte utól a Tisza gróf sürgőnye, hogy térjen azonnal vissza. Vannak, a kik azt mondják, Andrassy Gyula gróf miniszterelnökségének utját egyengetik.

Bécsből sürgönyzik:

A miniszterelnök ma reggel Münnich Aurél társaságában Bécsbe érkezett és együtt hajtottak a Hotel Imperálba, a hol Münnich szállva van. A miniszterelnök ott létének híre hamarosan összegyülekeztek a szállóbeli magyar delegátusok, köztük Werner Gyula is s a miniszterelnök jókedvvel beszélgetett a helyzetről, a melyet válságosnak tart, de nem vigasztalannak. A miniszterelnök aztán a magyar házba hajtatott.

Egyház és iskola.

Árvaügyi ülés. A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága febr. hó 9-én d. u. 4 órakor az egyház tanástermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

KRÓNKA.

Drótostót a Tiszán.

Ma délelőtt mulatságos eset történt a Tisza partján. Egy árva drótostót át akart jutni Újszegre. Pénze azonban nem volt, mert az utolsó kraj árját is pálinkára költötte a Janó. Valamiképp mégis át akart jutni. Neki vágott tehát a Tisza jegének.

Jó beszélgetéskor állapotban rálépett a jégre, a mely itt-ott recsegett a lába alatt.

— Vigyázz Janó! — kiáltották rá a paraton állók.

De Janónak nem használt a beszéd. Ment tovább. Egyszer csak megint nagyot roppant a jég a lába alatt. Klabálták feléje:

— Az Istenért, megreped alattad a jég!

— Vigye az ördög! Ha megreped, majd bedrótozom! — felelt a drótos és tovább haladt.

főorvos ur, a miss és Pista a keleti oldalt foglalják el.

A ki pedig azt hinné, hogy ez a C. 2. B. 3 valami algebrai kifejezések, az igen csalódnék, mert ezek a dülök elnevezései. Ezelőtt toprongyos-rét, szarka-dülő, basalom volt ezeknek a neve, de ma már a modern gazdasági berendezés mellőzte e rusztikus kifejezéseket, a magyar géniusz mérhetetlen nagy fájdalomra és veszteségre.

De nevezék bárhogy: gyönyörűség járni ezeken a tündérmesébe való tájakon. Nem is tudnám hirtelenben eldönteni: nyáron nyujt-e szebb látványt a kalásztalan, kopaszfejú tarbuza-tablák esengő tengere, a vagy most, mikor a fehér hőmezők tisztasága oly hivatagólag intget felénk. E tiszta táj fölött, e téli ég alatt, e hallgatásban mennyi gondolat!

Es mennyi nyul!

Az éjjel esett friss hó kedvezőtlen ugyan a vadászatra, mert kizavarta fészkeiből a puszták apró vadjait: de azért van bőven vadász-préda.

A gözeke barázdáiból felzaklatott nyulak eszeveszett ijedséggel szaladgálják be a mind szűkebbre szoruló kört: innen is, onnan is felhangzik egy-egy lövés s lassanként kitisztul a kör s megtelnek a vadászok nyomában ballagó társzekerek gazdag zsákmányval.

S jön egyik kör a másik után.

A gazdag táblákra, hol tavaly nyáron a legszebb buzatermés ringott, cukorrépa

Makkai Zsiga Bécsben.

Makkai Zsiga bácsiról mesélik, hogy egyszer hosszú, kalandos utazásra szánta el magát. Elhatározta, hogy meglátogatja azt a szörnyű várost, azt a Bécs városát. El is ment és kellemesen volt meglepetve. Egészen csinosnak találta a rosszhírű Bábelt. Amint megelégedetten sétálta a Ringen, megáll egyszer csak egy fényes kirakat előtt. Gyönyörű szép dolgok voltak ott kiállítva és Zsiga bá' elhatározta, hogy viszen valami szép emléket magával haza Budapestre. Valami uri dolgot. És felsóhajtott:

— Ejnye be kár, hogy nem tudok németül. Bemennék ebbe a fényes bótba, de nem tudom, hogy kéri itt Bécsbe a — hozentráger.

VIDÉK.

Hajdumegye a mult hóban.

Hajdumegye közigazgatási-bizottsága tegnap délelőtt 9 órától kezdődőleg tartotta rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöke alatt, melyen az egyes szakelőadók terjesztették elő január hónapra vonatkozó jelentéseiket, melyeket az ülésen jelen voltak tudomásul vettek.

A jelentések főbb adatai a következők: Rásó Gyula alispán jelentése szerint a közbiztonsági viszonyok az elmúlt hóban általában jők voltak s figyelemre méltóan egy esetben sem zavartattak meg.

A Kaszás József balmazújvárosi jegyző ellen hivatalos hanyagság miatt elrendelt fegyelmi vizsgálat folyamában van.

Hajdumegyében az elmúlt hónapban Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentése szerint befizettek egyenes adóban 66012 koronát, hadmentességi díjban 1017 koronát, bélyegjövédékben, a város fogyasztását is beleértve 33772 korona 37 fillér, jogilletékben 17111 korona 63 fillér, díjjövédékben 1343 korona 38 fillér, dohányjövédékben befolyt, a város fogyasztását is beleértve 116660 korona 29 fillér, fogyasztási és italdobban 28511 korona 39 fillér. Fizetési halasztás összesen 3 esetben engedélyeztetett.

A megyében a közegészségügyi viszonyok általában kedvezőtlenek voltak. Roncsoló toroklobb 9 községben 23 esetben fordult elő, 5 halálalossal. A vörheny 13 községben lépett fel 118 megbetegedéssel, leg-

husos levelei zöldeltek, óriás levelű dohányültetvények tarka virágai pompáztak, buja löhere-vetés közt bujkáló fűrj „pitypalatya” csatogott: most a mindent elborító friss hó lágy takarója tapad. S a friss hólepel tele van a pusztai téli prolejtárjainak lába-nyomával, melyről a gyakorlati szem azonnal megmondja: nyul, róka, fogoly vagy más vad járt e ott? A délibáb helyét ma köd foglalja el; s a végtelen pusztaság szabad levegője pirosra eszkölja az arckat, felüdit a légző szerveket, élénkebb pezsgésbe hozza a vért.

A harmadik kör után rögtönzött villás reggeli — s kivált a lelket élesztő meleg bor — még jobban felvillanyozza ugyan a vadászokat, de mintha lohadna a vadászszenevedély: a délutáni eredmény már jóval szegényebb.

De annál gazdagabb aztán a lefuvás után következő vadász-ebéd. A mit csak jó magyar házi asszonyok izlése alkothat — pedig annak nincs párja a világon — ott mosolyog és kinálkodik a gazdagon felterített asztalokon.

S míg a maei vadász urak nagyot isznak a saját díesőségükre: kívülről behallatszik a hajtsában ki nem fíradt maei legények legujabban felkapott nótája:

Darutollam lehajlott, lehajlott,

A szeretőm elhagyott, elhagyott;

Nem hagyott el, csak a világ mondja,

Megfogadta, nem is hagy el soha!

nagyobb részben M.-Péresen, a hova ebből 43 betegedés esett. A vörhenynek 18 gyermek halalos áldozata lett. A kanyaró 4 községben mutatkozott halálaloss nélkül, hasihagymázban 38 betegedés volt 2 halálalossal.

Az elmúlt hóban a megye területén született összesen 531 gyerek, 26 halvaszületéssel, elhalt 395 egyén s így a szaporulat 110.

Halálugrás.

— Saját tudósítónktól. —

Egy körözött gonosztervő fejeste be viszontagságos életét a napokban Predeal közleében, hol — mint tudósítónk írja, a csendőrség elöl a halálba keresett menekülést. Stefanovics Iliának hívják ezt a gonosztervőt, a ki Uj-Moldova közleében Atanászovits Miklós halászmesternél volt szolgálatban. Két héttel ezelőtt Atanászovits halakat szállított Orsovára s magával vitte szolgáját is. A gazda jó pénzért adta el halait s a mint a pénz zsebrakta, beült egy koromába s ott mulatott aztán egész hajnalig.

A legény elvezette gazdáját, de azóta nem is látta senki Atanászovicsot s csak harmadnapra találták meg véres hulláját. Stefanovics gazdáját leszurta, elrabolta 340 koronáját és megszökött. A csendőrség kiderítette, hogy Stefanovics volt a gyilkos, elrendelték hát a körözését. A gyilkos 10 napig bujdosott a román falvakban s végre is rászánta magát, hogy kimenekül Romániába. Tegnapelőtt délután, a mikor a brassói személynvat Predeal felé közeledett, a kalauzok figyelmzették az utasokat, hogy utleveleiket tartsák kézen, mert vizsgálat lesz.

A rablógyilkos szolgát a kalauzok figyelmzettése nagyon megrémíthette, mert alig távozott a kalauz a kocsiból, felnyitotta a kocsit ajtaját és merész elhatározással kiugrott a robogó vonatból. Itt azonban nem volt szerencséje, mert ugrás közben a vonat kerekét közé került, melyek darabokra szaggatták. A holttestemet bevitték Predealra, a hol ruházatát átvizsgálták s a nála talált iratokból megállapították, hogy ő a körözött rablógyilkos. Zsebei-ben még 300 korona készpénzt találtak, a mit a szolgabírószék vett őrizet alá.

Lefejezés Kurtakéren.

— Saját tudósítónktól. —

Rémregénybe illő vadállatias gyilkosság tartja izgalomban Kurtaker község lakosságát. Koresmai verekedés után megölték egy embert, a ki fej nélkül maradt az éjszakai küzdelem színterén.

Pribák Mikának hívják a gyilkosság áldozatát. Jómódu, vagyonos földmives volt, de a falu népe kerülte a társaságát, mert a hol csak megfordult, mindenütt veszekedést, civódást kezdett. Tegnapelőtt este ugyan hat óra tájban betért Stern Géza koresmájába. Nagy társaság volt akkor ott együtt s Pribák ahhoz az asztalhoz ült le, a hol Anna Matyej, Ursz Szenti, Ursz Juon és Pantye Rossu Pável idegálgtak. Pribák egy ideig velük mulatott, de kötekedő természete csakhamar kitört belőle és veszekedni kezdett a kompániával. Ezek megunták a szóváltást, ott hagyták egymagában Pribákot és elmentek Pantye Rossu Pável lakására.

Kis ideig ültek azonban a szobában, mikor hallották, hogy valaki hatalmas csapással bezutta az ablakot. Kiszaladtak az udvarra, hol megrémülva látták, hogy Pribák Mika áll előttük, két méter hosszú dorongot tartva a kezében. A ház hátulsó kerítésén mászott be az udvarra, hogy leszámoljon régi ellenségeivel.

A mint meglóbalta feje körül a dorongot, Pantye Rossu Pável és Anna Matyej átnyalábolták és kicsavarták kezéből a dorongot.

Elkeseredett viaskodás fejlődött ki ezután közöttük. Anna Matyej kirántotta forgópisztolyát és három lövést intézett beléle, de egyik sem érte Pribákot. Majd fölkapott egy karót s azzal tört Pribákra, Pantye Rossu Pável a másik doronggal, fu Pantye Petru kediz vasvillával verték.

Itározatos módon bántak el az éjszakai látogatóval; szétzúzták a fejét s mikor lát-

ták, hogy már nincsen benne élet, még akkor is ütötték. Midőn a hatóság emberei ráakadtak az áldozatra, a fejből csak a nyak véres nyulványa maradt meg.

Az aradi ügyész megindította a vizsgálatot s a terheltek mind beismerték, hogy ők fejezték le Pribákokt.

Balmazújváros vásárdíj-szabása.

A kereskedelemügyi miniszter Balmazújváros új vásárdíj-szabályzatát jóváhagyta. A jóváhagyott példányok egy-egy darabja már megérkezett az illetékes hatóságokhoz.

A dorogi kivándorlók. Megemlékeztünk többször, hogy Dorogról többen vándoroltak ki a közelmúltban s most ismét három család kivándorlásáról veszünk hírt. Ezek Zólyomi Mária, B. Simon Antalné és Oláh János család tagjai. B. Simon Antalné magával viszi a hosszú tengerentúli utra 4 éves kis leánykáját is. Jó lenne H.-Dorogon a hatóságnak utána nézni, vajjon nem-e settenkedik a báltérben valami lelketlen kivándorlási ügynök.

A VÁROSHÁZARÓL.

A debreceni kaszáló-ügy.

— Rendkívüli városi közgyűlés. —

Debrecen város törvényhatósági bizottsága még e hó során rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az évtized óta megoldatlan erdőrendezés és kaszáló-kérdés kerül elintézés alá.

A nagyfontosságú ügyet, a mely évek előtt sokáig foglalkoztatta Szilágyi Dezső akkori igazságügyminisztert is, most készítik elő a városházán. A tanács tagjai szorgalmasan tanulmányozzák az aktákat s még e héten a jog- és pénzügyi bizottság is meghozza benne javaslatát.

A rendkívül fontos és nagy horderejű városi ügyben most legfontosabb a Török Gábor erdőmester jelentése, véleménye és megoldási javaslata, amelyet kivonatban az alábbiakban ismergetünk:

A főerdőmester felette fontos jelentését az erdőségek területének megismertetésével kezdi. Az első csoportba osztja azokat, a melyek tisztán a város tulajdonát képezik, a másodikba pedig azokat, a melyeknek a polgárok tulajdonát tevő kaszálók vannak beékelve. Ilyen a *Pacz*, a *Bánk*, a *Haláp*, a *Nagycsere*, a *Fancsika* és a *Guth*. A második csoportba tartozó erdőségek területe tehát kitesz 39,935 kat. holdat, melyből mintegy 16,985 hold polgári kaszáló birtok, 1966 hold városi kaszáló, 1879 hold majorági föld.

A területi adatok felsorolásával — mondja a főerdőmester, — elérkeztünk azon legfontosabb teendőnél, melyet végrehajtásához, a mely nélkül az erdőt megismerni, esetleg rendezni, jövedelmezőbbé tenni nem lehet. Ezen teendők közé sorolja, hogy a *jelzett erdőségeket kataszterrel azonnal felmérjék* s annak alapján a végleges üzemszabványt elkészítsék. *Ezen kataszteri felmérés nélkül a főerdőmester véleménye szerint a kaszáló-ügyeket nem lehet rendezni*, a melyeknek végleges elintézése pedig már tovább nem halasztható; az erdőség jövőben való fenntartása érdekében a miniszter az erdők birtoklái és jövőben való kezelési tervezetének megállapítását és kivitelét elrendelte. Javasolja tehát a főerdőmester, hogy a kaszálóügy rendezésének első tényeként **az erdőségek és bennük lévő kaszálók kataszteri felmérése**

legkésebb a tavasszal megkezdessék oly módon, hogy az két év alatt teljes befejezést nyerjen.

A főerdőmester további tanulmányában elmondja, hogy a kaszálók telekkönyvezése alkalmával úgy az egyes kaszálók területeire, valamint a város tulajdonát tevő erdőterületekre, a közös téli legeltetés tisztán a város erdőterületén, a fenti szolgálmon kívül az egyes kaszáló birtokosok kaszálási joga lett telekkönyvezve. A kaszálási jog az erdőnek levágatása előtti felújítását, a legeltetés pedig a levágatás alkalmával a felújítást akadályozza annyiban, hogy a kaszáló birtokosok egyrésze a felújítási műveleteket, különösen a *telepesekkel való erdőültetést eltöröltetni kívánja, telepesek nélkül pedig, tekintve a város anyagi helyzetét, erdőültetést nem lehet.*

Javaslatának második pontja tehát az, hogy az erdőben és kaszálóokban eddig fennállott közös legeltetés ügye intézessék el oly módon, hogy a **legeltetés, kaszálást és egyes birtokosok kárpótlásának és a közös legeltetés a jövőben szüntettessék be.**

Ezután a kaszáló-rendezés következik, mivel az erdőségekbe az egyes kaszáló birtokok szana-szójával szórva, mintegy beékelve vannak. Erre nézve a főerdőmester véleménye az, hogy miután a kaszálók legnagyobb része az erdőségekben végighúzó lapos tisztas területeken van, ezek jövőben is meghagyandók, csak azon kaszálókat kell ezen területek mellé tömöríteni, a melyek a legnagyobb területű erdőségekben bent fekszenek és ilyen eljárás mellett az összes kaszáló birtokok az erdőségbe husz, esetleg harminc tagban kiadhatók lennének. Javasolja tehát a főerdőmester, hogy az erdőségben lévő kaszálóterületek, az erdőből kitagosítottassanak.

Javasolja a főerdőmester, hogy a város tulajdonában lévő kaszálók használati módját is meg kell oldani. Eddig 20—30 hold területtel bíró kaszálók adtak három évre bérbé. A bérlő nem trágyázza, de siet kihasználni a földet. Elromlik, értéktelenné válik így a kaszáló. A főerdőmester véleménye szerint az ilyen apró városi kaszálókat egyesíteni kell oly módon, hogy a város az összes kaszálóbirtokot 60—100 holdas területekben vegye ki és azokat rendes épületekkel ellátván, értékesítse. A most meglévő kaszálókat pedig, a melyek úgy sem használhatók mezőgazdasági célokra — erdősítse be.

Uj üzlettervet sürget s ezen alapon javasolja, hogy a **vágás forgás negyven évben állapíttassék meg, mert ellenkező esetben az erdő teljesen el fog pusztulni.**

A főerdőmester az erdőkezelés és kaszáló-kérdés rendezésében még négy pontban tárja fel további véleményét, a melyekre lapunk holnapi számában térünk rá.

A szegényügyi bizottság tegnap délután Oláh Károly elnöke alatt ülést tartott a városházán. A bizottság segélyezési kérvényeket intézett el és a szegényházba vett fel több szegényt.

A kaszáló ügy rendezése. Kovács József polgármester tegnap délután sürgősen intézkedett, hogy a jog- és pénzügyi-bizottságot esütörtök délutánra ülésre hívják össze. Az intézkedés meg is történt. A bizottsági ülésen egyetlen fontos tárgy, a kaszáló-ügy kerül elbírálás alá.

A községi iskolaszék rendezése. A községi iskolaszék február tizedikén, azaz holnap délután négy órakor ülést tart a városházán. — Elintézés alá kerül az ondódi iskola megnyitásának ügye.

SZÍNHÁZ.

Dr. Nebántsvirág. A kaviáros színház jelenések barátai tegnap este jól mulattak Dr. Nebántsvirág bohózat szellemesen megírt, de borsos jelenésein. Másodszor került színre a bohózat, de elég szép számu közönség előtt, a melynek jelentékeny része sűrűn osztotta tapsait a szereplők jobbainak.

Más színházakból. Micseli F. György, a székesfejérvári színház direktora bemutatta Bánk-ban operát. Az előkelő közönség, mely a színház nézőterét megtöltötte, lelkes ovációkban részesítette a szereplőket. Tomory Melisza Melindát énekelte. Partnere Baranyai Ferenc volt (Bánk-bán), a ki szép tenorját ügyesen érvényesítette. A sikerből bőven kivették részüket: Székely Renée (Gertrud), Szigeti Andor (Ottó), Szalóky Dezső (Tiborc), Bay László (Biberach), Vákár Antal (Péter) Tombor Aladár jeles karmestert szintén sokszor tapsolták lámpa alá.

Műsorváltozás. Közbejött akadályok miatt a heti műsor a következőképp változik: Pénteken az előre hirdett „Idgen nő” helyett „Casanova” operett került színre. Szombaton pedig az előre hirdett „Tavasz” helyett a „Magdolna” című paraszt tragédia.

UJDONSÁGOK

* **Elöléptetés.** A kereskedelemügyi miniszter Szántay Gyula segédtisztet postás és táviró-tisztté nevezte ki.

* **Miniszteri köszönet a kamarának.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara területén ez idő szerint hét szalmafonó-tanfolyam van. A földművelésügyi miniszter most küldött leiratában elismerését és megelégedését fejezte ki a tanfolyamok eddigi sikeres működése felett, egyszersmind kilátásba helyezte, hogy Mezőtúron és Jászberényben szalmakalap-készítő műhelyeket fog felállíttatni.

* **Az ipartestület közgyűlése.** Az ipartestület hivatalában élénk, nagy munka folyik most a 28-iki közgyűlés előkészítésére. Fel kell dolgozni az ipartestület, a hitelszövetkezet, betegsegélyző pénztár s a eszmadiai termelő szakszervezet évi működésének összes anyagát, a mi hosszú és kemény munkát ró a testület tisztviselőire. Az ipartestület évi jelentése és zárószámadása még e hét folyamán kikerül a nyomdából.

* **A sorozás elhalasztása.** Tisza István miniszterelnök rendelete küldött egy a vármegyéhez, mint a városhoz, a melyben elrendeli, hogy a hatóságok a cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokságokkal dolgozzanak ki új sorozási tervezetet, még pedig kettőt. Egyet 1904. március 31-től április 31-ig, a másikat 1904. évi április 6-tól május 10-ig. A sorozási tervek február 29-ig terjesztendők fel a miniszterhez.

* **Magyar név.** Bachánék Márton hajduszoboszlói lakos és hat kiskoru gyermeke belügyminiszteri engedéllyel *Bolgar*-ra magyarosították nevüket.

* **A kamara törzskönyve.** A kamara törzskönyve most készült el véglegesen; ennek adatai szerint kamaránk területén tavaly 40,509 iparos, kereskedő és vállalkozó volt; az üzletek száma tavaly 3952 volt; megszünt 800 iparüzlet. Ezek szerint a kamara kerületében 43,661 üzletember van.

*** Iparváltások és megszüntetések.** Az elmúlt hét folyamán a következők váltottak ipart Debreczenben: Eperjesi Imréné mézárós; Kalapács Gáspár férfiszabó; Ring Mária és Suchán Rezső nőiszabó-cég; özv. Sáfrány Béláné nőiszabó. Beszüntették iparukat: Szilágyi József fodrász; Eperjesi Imre mézárós; Ring Mária nőiszabó; Major Géza hentes.

*** Színmagyar házi ezredünk.** Egy bécsi professzor kimutatása szerint színmagyar ezred öt van Magyarországon a közös hadseregben: a debreceni, egri, szolnoki, szegedi és kecskeméti. Papiroson megírva nagyon szép dolog ez és úgy lehet, hogy a mi házi ezredünk legénysége csupa magyar, sőt a tiszték nagyrésze is tud, vagy beszél magyarul. Mert más dolog az, hogy tud-e s más, hogy beszél is-e? És különben is mit ér mindez, ha mégis csak kverausz-ra, meg rekeab-ra toppintanak a hajdu legények? Illuzórius ez a kimutatás és arra készült, hogy enyhítse a katonai rendszerrel szemben egyre terjedő antipátiát.

*** Az evang. filéregylet február 14-iki theazestélyére** most folynak javában az előkészületek. Az elnökség felkéri azokat a fiatal hölgyeket, kiket a felszolgálásra felkért, hogy ha még eddig meg nem tették, egy két nap alatt jelentsék be, hogy elfogadják-e a házi kisasszonyi tisztséget, nehogy esetleg asztal nélkül maradjanak. Az asztalok beosztása a vacsora előtt sors-huzás útján történik, de a beállítandó asztalok száma a hölgyek számától függ. **Belepti jegyek** már most kaphatók a következő üzletekben: Benyáts Emil, Zádor Lajos, Borsos Kata, ifj. Gyürky Sándor és Békés Lajos urnaknál. Személyjegy ára vacsorával együtt 4 korona, családjegy 3 személyre 10 korona, négy személyre 12 korona. Páholyjegy külön 4 korona Zádor Lajos üzletében. A kik hideg etelt, vagy bort óhajtanak az estély előjaira adni, szíveskedjenek azt az estély délutánján a Bika dísztermébe küldeni.

*** Füredi József hangversenye.** A Zsidó Ifjak Egyesülete 27-iki estélyének műsora ismét gazdagodott egy felette értékes számmal. A programmon közreműködik **Füredi József** hegedűművész, a Zenede kintűnő tanára is, ki a főváros hangversenytermeiben is jelentős sikereket aratott már. Füredi József hangversenyszáma kétségtelenül olyan attrakció, mely biztosítja az estély sikerét és magasra szökkenti a műsor szintjét. Az estély előkészületei különben lázasan folynak s a száztalag rendezőség még e héten kibocsátja a meghívókat is.

*** Az asztalos ifjuság bálján** felül fizettek: Horovitz Zsigmond 3 K., Szabó István 2 K., Sinkovics Sándor 2 K., Zech József 2 K., Jancsó Pál 2 K., Kertész Sándor 2 K., N. K. I. 5 K., Acs Lajos 40 fillér, Schaf János 3 K., Horváth Gyula 2 K., Hinkó József 2 K., N. N. 5 K., Varó Lajos 1 K., Acs Miklós 3 K., Bagdy István 5 K., Strebelszky Lajos 1 K., Bálint József 5 K., Buray István 5 K., Kalászi Kálmán 8 K., Kovács János 7 K., Vas András 49 fill., N. N. 1 K., Vojta Géza 5 K., Vacha Róbert 3 K., Neumann Nándor 5 K., Dávid Jakab 3 K., Liptay József 4 K., Dankó Béla 6 K., Vakter Károly 2 K., Goldstein Géza 3 K., Dorek Hugó 10 K., N. N. 20 K., Kocsis Imre 4 K., Kéty Vilmos huszár őrmester 4 K., Harsányi István 10 K.,

melyért ezton mond halás köszönetet a rendezőség. — Killer Ede és Schvarcz Vilmos butorgyáros urnak az asztalos ifjuság ezton mond halás köszönetet, a miért a teremdiszítéshez a szöveget díjmentesen adományozták. Őszinte szívből fakadó köszönetet mondunk Dinnyés Gyula díszelnök urnak fáradhatatlan közreműködéséért, — Schaf János urnak ügyes táncrendezéséért, a melyet díjmentesen végzett, továbbá Jakab Gyula kárposznak, a miért a terem díszítésén díjtalanul fáradozott. Az asztalos ifjuság.

*** Kitiintetett gazdasági cselédek.** A hűség, szorgalom és becsületes munkásságot jutalmazta újabban a földművelésügyi miniszter. Két egyszerű, derék gazdasági cselédet tüntetett ki, kik majdnem egy félszázadon át egy gazdát szolgáltak, követendő példaul szolgáló becsületességgel. A két derék cseléd Kovács Mihály és Juratkó János. Kovács Mihály 40 éve hűséges cselédje a Gyarmathy családnak, míg a másik kitiintetett Juratkó János szintén majdnem 4 évtizeden át szolgált egy debreceni családnál. A két derék gazdasági cselédet oklevéllel és 100—100 koronára pénzbeli adománnyal jutalmazta a miniszter. Az oklevelet és a pénzadományt jövő vasárnap ünnepélyességgel adja át Domahidy főispán a két kitiintetettnek.

*** Halálozás.** A szegényház gondnokának édes apja meghalt. Polgár Kiss József 65 évet élt, s ebből házasságában 42 évet töltött el. Földi részei folyó hó 9-én, délután 2 órakor fognak Mester-utca 32. szám alatti lakásról, a nagytemplomban tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Halálát gyászoljuk: Bánatos neje: özv. Kiss Józsefné szül. Papp Julianna. Gyermekkei: Kiss Lajos és neje Beke Ilona, Ernő, Jolán, Irén, Jenő és Albert gyermekekkel, Kiss Julianna férjével Seres Gáspárral, Gyula, László, Ilona, Imre és Róza gyermekekkel, Kiss Eszter és Róza. Sógorai: Papp János nejevel Szondi Juliannával és gyermekekkel, Rácz Imre nejevel Papp Zsuzsánnával és fiok Viktor.

*** Betörés a Kossuth-utcán.** Az éjjel kevéssel kilenc óra után a járőrelők észrevették, hogy Kertész Miklós fűszerüzletében sötétség van s az ajtók mégis tárva-nyitva állanak. Hírül vitték ezt Kertész Miklósnak is, a ki az időközben szintén értesített rendőrségi kiküldöttekkel együtt ment az üzletbe. — Ott aztán konstataálták, hogy az üzletben betörő járt, a ki ott felejtett vésőjével feszítette fel a napi kasszát s annak mintegy száz korona tartalmát kiürítve tovább állott. A rendőrség részéről jelen volt **Onody** biztos a tapasztalt jelek és körülményekből mindjárt helyes irányba terelte a vizsgálatot, úgy hogy már az éjjel folyamán a bűnös nyomára jöttek. A részletek azonban a vizsgálat további sikere érdekében még nem hozhatók nyilvánosságra.

*** Elvesztett váltók.** Szombaton délelőtt két darab váltó Kiss Sándor és Jobbágy János névalírásával 190 koronára kiállítva elveszett. A pénzintézetek figyelmét esetleges visszaélések meggátolása szempontjából, e helyen hívják fel az érdekeltek.

*** Tartalékosok figyelmébe.** A 3. honvéd kiegészítő parancsnokságnak megkeresése folytán felhivatnak azon tartalékos honvédek, kiknek motoros kerékpárjuk van és mint ilyenek, a fegyvergyakorlat alkalmával alkalmazhatók lennének, továbbá azok, a kik a személyi és teher motor kocsiknál, mint gépezetek vagy szerelők alkalmazhatók, hogy alkalmazhatóságukat a katonai és illetőségi ügyosztálynál még e hó folyamán a hivatalos órák alatt vagy személyesen — vagy megbízottaik által jelentsék be. A katonai és illetőségi ügyosztály.

*** Időjelzés februárra.** Meteor jelenti Szombathelyről: A napfoltok tömörüléséből következtetett ciklonos erőhatás hidegen befolyásolta az időjárást s 2—3°-ra szorította le mindaddig a lég mérsékletét, míg a folok január 28—29-én át nem fordultak a Nap tulsó felére. — Ekkor egy rövid olvadás állott be, de csak egy napra, ezt követőleg újra fagyponot alá került a hőmérséklet. Febr. 1-ci enyhe jellegű esomópont emelte a hőmérsékletet s 2-iki erős hatású esomópont befolyása alatt nagy változás állott be ugyan az időjárásban és pedig csapadékkal, hóval, széllel vegyest, de még eznap nagyobb lett az enyhület, mint a Napon észlelt izgalom még egy-két napig fentart, jelenleg széllal, majd esapadékkal. Ma 9-én az olvadás erős, de a hideg csak késik és nem mulik, ez be fog állani, a miuek következtében a 8-iki esomópontnak enyhe jellege eltolatik szintén annyival, a mennyivel késik jelenleg a hideg. A 8-iki esomópont hatáskörében erősen változatosá válik időjárásunk és pedig vagy szél vagy csapadékkal, mint a 15-iki annyiban befolyással, hogy a továbbtartó változatos időjárás hidegebb jellegűvé válik, mely 26-iki hatáskörében éri el maximális értékét, a hónap végét meg téliessé változtatva át. A foltok 9—10-én térnek vissza mifelénk, a melyek szintén két félék lévén, a változatoságot csak elősegítik. Február hó még hátra lévő változási napjai: 8—13—14—15—16—17—18—19—26—27. napjaira esnek.

*** Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Hóler Mária r. kath. 19 hónapos; Nagy Erzsébet ref. 8 napos; Téglási András ref. 1 napos; Ablakos Jánosné r. kath. 40 éves; Kiss József eszizmadia; Adorján István ev. ref. 5 napos.

*** Letzter József fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkijállítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

*** Bárá Edelsheim Gyulai Lipót** saját termésű hegyi borai a mai naptól kezdve literenként méretik ki a Dréber-féle étteremben. — E kintűnő idei termésű és 1901. évi hegyi borok megízlelésére meghívja a közönséget Márkus Jenő.

*** A legjobb rum,** konyak, likőrök készíthetők hideg uton a nálunk kapható finom essenciákkal. Jósa és Jóna drogeriája. Debrecen, Kossuth-utca 6.

*** Ma este** az Angol-királynő vendéglő éttermében a Kiss Béia zenekara játszik.

*** Új töltésű villany zseblámpák** érkeztek Mentze Henrik ujdonságok áruházába, Piac- és Szentanna-utca sarkán; darabja 1-25 és 3-00 frt, utántöltés 60 kr. Naponként érkeznek ujdonságok, olesó szabott árak mellett.

*** Sok pénz takarítható meg éveken** keresztül, ha kölesőne a legolcsóbb banknál eszközöltetted ki. Olcsó törlesztéses kölcsönökét földbirtokokra vagy kisbessó bérházakra is, legrövidebb idő alatt szerez a 26 pénzintézettel összeköttetésben levő Rácz Béla bankirodjája Debrecen, Csapó-utca 12. sz.

* **Nőiruha szabóné**, a ki Bécsben és Budapesten dolgozott, szakmájában teljesen járatos, ajánkozik a legdivatosabb angol és francia szabás szerint béli és utcai ruhák készítésére. Vidéki megrendeléseket is elfogadok. Jobb házból leányokat tanítok szabni és varni. Nőirádi Sándorné Piac-utca 42. (Lamprecht-ház) az emeleten.

Pitreich nyilatkozata.

A hadügyi albizottság ülése.

— Távirati tudósítás. —

Bécs, február 8.

Pitreich mai napra várt beszéde egyszerű felvilágosításokká szaporodott össze. A hadügyi bizottság ülésén nem mondott beszédet, csak a hozzá intézett kérdésekre válaszolt.

Ide vonatkozólag tudósítónk az alábbi részleteket táviratozza lapunknak:

A hadügyi bizottság mai, nehezen várt ülésén Széll Kálmán elnököt.

Pitreich állott fel szólásra és kijelentette, hogy rá nézve a törvény mértékadó. A magyarra fordított expozé azért osztotta szét, mert a lapok nem helyesen reprodukálták. Az osztrák delegációban általánosságban és nem kimerítően foglalkoztak a magyar szempontokkal. Ezeket illetőleg, a mennyiben a bizottság tagjai óhajtják, hajlandó felvilágosításokat adni. Csak azt jegyzi még meg, hogy a katonai oktatás ügyében tervezett és már kész program minden pontjára egyetértés honol a hadügyminiszterium és a magyar kormány között.

Apponyi Albert teszi fel az első kérdést. Az összes pontokra nézve történeti megállapodás, például a büntető eljárás és a jelvények kérdésében is? Ezek ugyan a magyar törvényhozás elé tartoznának. — Abban a közös hadügyminiszter csak elsőrendű szakértőnek tekinthető.

Pitreich ismétli, hogy az egész katonai oktatási tervezet illetőleg teljes megegyezésre jutottak. A hadsereg jelvénye a törvényhozás dolga. Alláspontja az, hogy a közös hadseregnek egységes jelvényei legyenek. A büntető eljárásra vonatkozó tárgyalásokat még nem fejezték be.

Münnich előadó a hadügyminiszter álláspontja mellett érvel, míg Okolicsányi kijelentései miatt a támadja hadügyminisztert.

Rakovszky, Apponyi, Ugron és Tisza felszólalásaira, részben az előbbiekre, Pitreich bizalmas kijelentéseket tett a katonai nevelési tervezetről. A kijelentések lényege a következő:

A magyar nyelvet hetenként három órában tanítják. Németül tanítják a történelmet, földrajzot és természetrajzot, magyarul a vallást. A magyar tanórák összes száma az első évfolyamon 21, a németé 12 és fél, vegyes négy és fél. A második évfolyamon 13 német, 20 és fél magyar, négy és fél vegyes. A harmadik évfolyamon 15 német, 17 és fél vegyes. A negyedik évfolyamon 19 német, 7 magyar, 9 vegyes óra van.

A katonai alreáliskolában az első évfolyamon 23 német, 5 magyar és 7 vegyes óra lesz. A második évfolyamon 20 német, 15 magyar, 10 vegyes. A harmadik évfolyamon 20 német, 10 magyar, 6 vegyes nyelvű.

A katonai főreáliskolák első évfolyamában 15 német, 15 magyar, 8 vegyes óra. A második és harmadik évfolyamon 16 német, 14 magyar és 8 vegyes óra lesz. A hadügyminiszter ezután röviden ismertette az iskolák tanterveit is.

Apponyi Albert gróf kéri, hogy az előadottakat nyomassák ki és tanulmányozásra osszák ki a delegátusoknak.

Pitreich kijelenti, hogy ebbe szívesen beleegye, de csak úgy, ha felsőbb helyről erre meghatalmazást kap.

TÁVIRATOK.

A kölesdi madátum.

Szegvár, február 8. A Kölesdre egybe-hívott függetlenségi párt egyhangulag gróf Benyovszky Rudolf tegelici nagybirtokost kiáltotta ki képviselőjelöltül függetlenségi párti programmal.

Programbeszéd.

Moór, február 8. Szeles Ödön a függetlenségi párt képviselőjelöltje, vasárnap délután tartotta Moórott programbeszédét. Egy órával később Perczel Béla néppárti jelölt és 3 órákor gróf Széchenyi Viktor szabadelvűpárti mondotta el programbeszédét nagy közönség előtt.

Órisi tüzvész.

Budapest, február 8. Baltimoréból táviratozzák, hogy az óhiói vasút mentén, a mely közvetlenül a város mellett halad, tegnap délután tűz ütött ki, a mely hat-száz házat aránylag rövid idő alatt elpusztított. Este a washingtoni és a filadelfiai tüzoltók külön vonaton érkeztek meg, a kiknek a polgármester megengedte, hogy a tűz mellett levő házakat, csak azért, hogy az egész várost fenyegető tűz továbbterjedését megakadályozzák, dinamittal felrobbantsák. A kárt tizenöt millió dollárra becsülik.

A háború.

Budapest, február 8. Az összes európai követek Japánt okolják a háborúért. Oroszország az osztrák-magyar köveiséget bízza meg érdekeinek védelmezésével.

Szent-Pétervár, február 8. Az oroszok szerint Japán az angolok sugalmazására akarja a háborút.

Csifu, február 8. Mindenki meg van győződve arról, hogy a háború minden percében kitörhet. A háborút már más államok intervenciójával sem lehet megakadályozni. Tokióban az oroszok átlépték a határt.

A csehek obstrukciója.

Prága, február 8. A cseh pártvezetőség szombaton ülést tart, hogy megállapítsa a reichsrathban követendő taktikáját. Nem lehetetlen, hogy a csehek beszüntetik az obstrukciót.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, február 8. Kész buza 5 fillérrel magasabb. A határidő üzlet a háborúra szilárd. Buza ápr. 790—91. Bnza okt. 770—71. Rozs okt. 656—57. Zab októberre 550—51. Tengeri máj. 530—31.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Végtárgyalás Soós bíró ügyében.

— Főtárgyalás —

A pestvidéki büntetőtörvényszék a közönség szokatlan nagy érdeklődése mellett tegnap kezdte meg dr. Soós Kálmán volt büntetőtörvényszéki bíró ügyét tárgyalni. Soós Kálmán bíró ellen tudvalevőleg az a vád, hogy mint a budapesti büntetőtörvényszék főlebbviteli tanácsának elnöke Schwarcz Ábrahám notárius házúgnökkel szövetkezve, a büntető járásbíróshoz hozzá jogerős döntés végett fölkerült fontosabb ügyekben nem az igazságnak megfelelően, hanem a szerint ítélt, a mint egyik vagy másik fél Schwarcz utján őt megvesztegette.

Számos ilyen esetet hoz föl a vádlevél, a vádak közül azonban a tábla csak kilenc esetet talált olyanoknak, a melyek miatt ugy Soóst, valamint az ő büntetését vád alá helyezte. Soós bíró és az úgnökök az eljárás kezdetén le is tartóztatták, később azonban — miután a vizsgálatot befejezték és annak meghamisítását nem lehetett tartani, szabadon bocsátották mind a kettőt.

A tárgyalást délelőtt 9 órákor kezdte meg a bíróság. Az elnöki széklet dr. Rónay

Kamil táblai bíró foglalta el, a vádat dr. Magyar István királyi ügyész képviselte, a védelmet dr. Vaisz Sándor látja el.

A bírósággal szemben áll a két vádlott; Soós Kálmán, a ki már 60 éves, teljesen megöszült. Beteges ember, de az arca az igazságtól kipirult. Téliakátaban áll a bíróság előtt és egész megjelenése, lábainak remegése, arcizmainak rángatózása elárulja, hogy mennyire ideges.

A hozzáintézett kérdésekre először nyugodtan, csendesen felel, mikor azonban a Schwarczal való ismerettségére és a bűnesetek ismertetése letárgyalására térnek át, egyszerre indulatosan, erőteljes, elkésredett hangon felel. Nemesak választában, hanem föllépésében, hangjában is igyekszik az önérzetes, ártatlan embert adni, az elnök azonban minduntalan sarokba szorítja, ami nagyon kínos hatást tesz a vádlóra.

A hallgatóság feszült érdeklődéssel kíséri a kihallgatás legapróbb részleteit is. A másik vádló: Schwarcz Ábrahám ezalatt künn tartózkodik a folyosón; nagy léptekkel, lecsüngesztett fejjel jár fel s alá és lesi a pillanatot, mikor az elnök becsengeti.

Előrelátható, hogy a két vádlott szembeállításánál erős harc lesz minden egyes esetén, mert Soós bíró kijelenti, hogy minden egyes tényért csakis Schwarcz felelős, miután ő semmiféle közvetítésre nem hatalmazta föl.

Soós Kálmán az általános kérdésekre elmondja, hogy 60 éves, marosvásárhelyi születésű, ref. nős, három gyermek atyja, állásától felfüggesztett bíró. Vagyona néhány ezer korona. Allamszolgálatban 1871 óta van s még fegyelmileg sem büntették meg soha.

Az elnök: Mióta van Schwarcz úgnökkel összekötöttesben?

Soós bíró: 1895-ben a törvényszéken gyakran láttam. A bűnügyét én tárgyaltam és eljött hozzám az ügyet megszürgetni. Mikor a felsőbb bíróság felmentette, eljött a lakásomra és kért, hogy ne idegenkedjem tőle. Felajánlotta a Klauzál-utcai házában egy lakást. Gajzágó Manó táblai bíró névjegyével jött; Gajzágó, mint jóravaló, becsületes embert ajánlotta. Később a feleségemet is többször felkereste és fölajánlotta neki is apróbb szolgálatait.

Az elnök: Hogyan érintkezhetett ezzel az úgnökkel oly sűrűn, mikor ön maga ítélte el őt, mint elnök, harmadfélévi fegyházra?

Soós: Nem én, hanem a családom érintkezett vele; különben is a főispán sem védekezhetik az ellen, hogy a lakását föl ne keressék.

Az elnök: Nemesak a lakásán járt, hanem ott tanulmányozta az önhöz beosztott ügyeket és azokban eljár.

Soós: Ez nem áll, az én tudtommal egy aktához sem férhetett.

— Schwartz maga mondja ezt.

— Schwartznál hazugabb, rosszabb ember nem létezik.

— Pedig ön segélyezte is őt és családját.

— Ilyet senki sem állíthat.

Ezután a konkrét esetek tárgyalására tértek át. Először az Eszterházy-féle cognacgyár ügye került sorra. A vád szerint Schwarcz Soós bíró megbízásából az Eszterházy-féle cognacgyár védjegyhamisítási ügyében nemesak a cégtől, hanem az ellenfétől: a Braun-testvérektől is követelt jutalmat. Soós bíró erősen tagad. Igaz, hogy érintkezett Schwarczal a védjegyhamisítási ügy idejében, de inkább meghal, semhogy ezt az embert megbizta büntendő eselekmény elkövetésére. Semmiféle jutalmat nem kapott és ha valaki azt állítja, hogy egy arany tekereset adott neki át, az az illető csak rosszakarattal az ő vesztéte törekszik.

Az elnök ezután Schwarcz Ábrahámot hallgatja ki erre az esetre.

A tárgyalás előreláthatólag két napig fog tartani.

§ A tarisznya. Lugosi Ferenc margittai lókupec a tavaly őszi vásáron Debreczenben jártában bement egy koresmába s idogálni kezdett. Már dolgozott az ital s Ferenc gazdának homályosultak a szemei, mikor Gyorok Marci, egy 16 esztendő csavargó odaszokott a fogashoz és elemelte a tarisznyát. Hogy-hogy nem, talán ösztön-szerűleg, Lugosi felébredt és látván, hogy a csavargó kiszaladt az ajtón, utána rohant. Fülön is csipte a jómadárt, a ki már nagyon örült a tarisznyának s még jobban a benne volt nyolcvan koronának. Miután a tolvaj kézrekerült, előakadt természetesen a rendőr is, ki bevitte a csavargót. A kir. törvényszék tegnap ítélkezett ez ügyben és félévi börtönrre ítélte Gyorokot. Az ítélet jogerős.

§ Gondnokság. A debreceni kir. törvényszék Madai Gábor hajduszováti, a nyir-egyházi törvényszék Farkas Ferencé nagy-kállói lakost gondnokság alá helyezte.

§ A kiskoru adóssága. Szentefi Jenő földbirtokos kiskoru József fia meghasonlott édes atyjával, a ki aztán minden anyagi segélyt megtagadott tőle. Szentefi József, a ki ekkor még csak egyetemi hallgató volt, hogy tanulmányait folytathassa pénzkölcsönt vett föl. Később a fiu ellen a hitelező pört indított, mert ez a kölcsön-összeget bár módjában állott, nem volt hajlandó megfizetni. Az első foku bíróság a hitelezőt keresetével elutasította, mert kiskoru adósságáról volt szó. A felső bíróság azonban most az ítéletet megváltoztatta és dr. Bródy Ernő ügyvéd főbbezésére kimondta, hogy Szentefi József tartozik a kölcsönösszeget megfizetni, mert a kiskorunak adott kölcsön, ha azt az életfenntartásra, szükségleteinek fedezésére és tanulmányaink folytatása céljából vette föl, törvényes uton érvényesíthető követelés, ha azt ő, kiskoru, tényleg erre a célra fordította. A konkrét esetben pedig maga az alperes Szentefi József sem tagadta ezt.

HIREK

Éjjeli posta.

Hullagyalázó zongoramester.

Saját tudósítónktól.

Borzalmas és kegyelestörtő büntetést követelt el Berlinben — mint tudósítónk írja, egy ottani zongoramester.

Sommerfeld Béla zongoramester már régebben szerelmi viszonyt folytatott egy Heng Zelma nevű leánnyal. Ekeken át hitegette a leányt, hogy feleségül fogja venni. Sőt már az esküvő napja is ki volt tűzve, a midőn a zongoramester kijelentette a leánynak, hogy neki mines oly jövedelme, a miből mint feleségét eltarthatná és így a házasságukból semmi sem lett.

A szerencsétlen leány erre szegényében felakasztotta magát. Holttestét kiszállították a halottsházba, a hol koporsóba tették és be-szentelték.

A temetést megelőző éjszaka Sonnenfeld barátaival egy koresmában mulatott és fogadást ajánlott arra nézve, hogy halott menyasszonya fejéről egy hajfürtöt fog hozni.

Ki is ment a halottas házba és a koporsó fedelét felfeszítette és levágott egy hajfürtöt a halott leány fejéről és visszatért ismét a koresmában mulatozó társai közé. Reggel, midőn a temetéshez hozzá akartak fogni, észrevették, hogy a koporsó fel van feszítve és a halott myrtasz koszorúja a földön hever.

A megindított vizsgálat után Sonnenfeldet letartóztatták, a ki büntetésait is megnevezte. Most hullagyalázás miatt folyik ellene az eljárás.

Orvosok sztrájkja. (Éjjeli express tudósítás.) A gladbaeni betegsegítő pénztárak orvos-sztrájkja — mint Münchenből táviratozzák — tegnap véget ért. A betegsegítő pénztárak teljesítették az orvosok követeléseit s kimondták a szabadorvosválasztást, egyben a betegsegítő pénztár minden egyes tagja után 4 márkát állapították meg a pénztári orvosnak. A kölni betegsegítő pénztárak orvosai ellenben még mindig sztrájk-

kolnak. Szombaton valamennyi betegpénztár gyűlést tartott Kölnben s azon elhatározzák, hogy a császárhoz fognak fordulni, hogy vessen véget a sztrájkknak császári rendelettel. A gyűlésről a jelenvolt orvosokat kiutasították. A betegsegítőpénztárak vonakodnak megadni az orvosoknak minden tag után 5 márkát, egy egész család gyógyítása fejében pedig 15 márkát, noha a kormány jóváhagyta ezt a díjszabást.

A fegyenc vallomása. (Éjjeli express tudósítás.) Herceg Károly Kálmán, váci fegyenc levelet írt az ügyészségnek, a melyben azzal vádolja magát, hogy 1901. dec. havában Lichtenstein Vilmos veszprémmegyei születésű 29 éves asztalossegédet az alatt az ürügy alatt, hogy vele az Obudán elásott pénzét és ékszerét megosztja, kicsalta a Hármashegy-re. A mint a domb tetején levő tisztásra érték, fejbévágta, kezét hátrakötötte, száját betömte és kirabolta a magával így teljesen tehetetlen, eszméletlen embert. A magával hozott petroleummal leöntötte és meggyújtotta. A holttestet a szomszéd szőlőben ásta el. A rendőrség kutatja, vajjon nem a testben-lekben megtört ember agyréme-e az egész történet.

Szerencsétlenség a jégen. (Éjjeli express tudósítás.) A bécsi Dunaág befagyott jégén — mint tudósítónk táviratozza — két polgáriiskolai tanuló, a 10 éves Schulze Vilmos és a 13 éves Eisenmann Rudolf eszuskálás közben a jég alá került. Jajveszékélésükre sokan siettek segítségükre, de a két iskolás fiu eltűnt a jég alatt. Holttestüket estefelé megtalálták.

Lehnbach nagybeteg. (Éjjeli express tudósítás.) A „Berliner Tageblatt” jelenti Münchenből: Lehnbach Ferenc súlyos természetű hashártyagyulladásba esett. Bár a betegség elhúzódhatik, életben maradásához kevés remény fűződik.

Angol államférfiak betegsége. (Éjjeli express tudósítás.) Londonból táviratozzák, hogy Balfour felgyógyult és már ma, vagy holnap megjelenik az alsóházban, de Chamberlain komolyan megbetegedett és kénytelen lesz kosszabb időre délvidékre utazni.

Lopás a postán. (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a hernald postán Lenk Alfréd e hó 4-én egy csomagot adott fel, a melyben egy gyöngy-nyakék volt. A csomag megérkezett ugyan rendeltetési helyére, de fel volt bontva és a gyöngy-sor hiányzott belőle. A postahivatal vizsgálata nem járt eredményre.

Az amerikai flotta. (Éjjeli express tudósítás.) A Berliner Tageblattnak jelenti New-Yorkból, hogy German szenátor a szenátusban beszédet mondott a hajóraj szaporítása érdekében s egyuttal sürgette a rendes állandó hadsereg létszámának leszállítását. Gorman szóvá tette, hogy sok az amerikai tiszt, de dolguk semmi sine és csak kellemetlenségeket szereznek az Egyesült Államoknak. Németország folytonos terjeszkedésével szemben erős hajóhadra van szüksége Amerikának, hogy megvédelmezhesse tengerentuli piacait a német terfoglalás ellen.

Gyilkosságok. (Éjjeli express tudósítás.) Brunnból táviratozzák, hogy a Poppelin-erdőben ma meggyilkolva találtak egy Eder Anna nevű 60 éves asszonyt. A vizsgálat kiderítette, hogy kéjgyilkosság történt. A tetteseknek nyomuk veszett. — A másik gyilkosság Budweiss

közeliében a harsowitzi erdőben történt. Két paraszt suhanc: Kaulik János és Mühlka Antal kirabolta és meggyilkolta Haida Katalin postásleányt, a ki Hossiba igyekezett. — A gyilkosok, akiket már kézre is kerítették, darabokra hasították a postásleány fejét és 640 koronát szedtek ki a táskájából.

Eskütétel. (Éjjeli express tudósítás.) Bécsből jelenti, hogy a király ma délelőtt Kinsky Károly herceg rendkívüli követ és felbatalmazott miniszter címével felruházott elsőosztályú követségi tanácsost, feleskette titkos tanácsosi minőségben.

A brixeni érsek betegsége. (Éjjeli express tudósítás.) Innsbrucki távirat jelenti, hogy a brixeni érsek legközelebb meg fogják operálni. Az érsek mindkét szemén hályog képződött és tartani tőle, hogy az agg egyházfejedelem megvakul.

CSARNOK.

Az örökség.

— Regény. —

Írta: **Tha Gyula.**

(Folytatás.)

Mindnyájan az asztalhoz ültek. Azzal nem igen törődtek, hogy mi történik a másik szobában. Ronkain kívül ugy is tudta mindenki, hogy Targai Timót ott várakozik az alkalmas pillanatra, a mikor beléphet.

Timót azonban nem egyedül várakozott ott. Vele volt a két matróz is. Az ebédőtől csak az ajtó függönye választotta el őket s minden hangos szót elég jól hallottak.

Timót a függöny mellé húzódott, gyöngén földre huzta s benézett az ebéd-lőbe. Már mindenki az asztalnál ült. Csendesen, óvatosan, odaintette magához a marcona matrózt.

— Nézzen csak be itt a függöny nyílásán. Ott látja-e azt az embert, a ki Ont megvesztegette.

A matróz benézett s pár pillanat múlva vissza lépett.

— Ott van, — sottogta. Ő az, felismertem. Eppen szembe ül erre. A nyomorult, még mosolyog. Oh, de boldognak érzem magamat, hogy a nekem szerzett sok keserűségért most méltó módon fizethetek neki.

A másik matróz, akit Timót a kikötéstől szabadított meg, kíváncsian húzódott a függönyhöz és sugva kérdezte Timóttól: — Szabad-e látnom nekem is azt az embert?

— Hogyne! — válaszolt Timót. — Vonja földre egy kissé a függönyt s az a körszakálás férfi az, a kit szemben fog látni.

A matróz ugy tett s a másik pillanatban már a legnagyobb meglepetéstől szédelegve vonult vissza.

— Uram! Uram! Nagyságos uram — sottogta.

— Mi az? Mi az? — kérdezte kíváncsian Timót.

— Hiszen ez az ember az én egykori utitársam! Ez az ember ugyanaz, a ki magával esábitott, ez az ember ugyanaz, a ki az ön édes atyjának a vagyonát elrabolta, a ki miatt én ártatlanul szenvedtem.

Timót és a másik matróz a csudálkozástól és egyuttal az örömtől is alig tudtak hová lenni.

— Ez az ember, — folytatta a matróz, — ugyanaz, aki Girálton azt mondta nekem, hogy ott lakik az ő mostoha apja.

Timótot még jobban elfogta a csudálkozás.

— Hogy hívják ezt az embert?
— Harvai János.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

Levélben tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

EGY 26 ÉVES szőke, művelt nő, egy olyan 50 évesnél korosabb, feltétlen uriember barátságát keresi, ki őt anyagilag segítené. Esetleg házvezetőnének is elmenne. — Csakis komoly ajánlatot kér „Hű Józsa” czímen a kiadóba.

Ajánlat.

KÉTSZER KETTŐ NÉGY, ez bizonyos. Még bizonyosabb ennél, hogy Debreczenben nő ruhaszöveteket, fehérneműket, vásznakat, női- és gyermek-felöltöket a legjobbban és legújanyosabban WALLERSTEIN FÜLÖP FIÁI czégyél lehet vásárolni. Hogy pedig itt lehet a legjobb és legolcsóbb bál ruhákra alkalmas batisztokat kapni, olyan szent és bizonyos, minthogy „egyszer egy az egy.”

ARTALMATLAN haj, szakál, bajuszfestő és ápoló szerek, őszülés elleni regenerátor, brillantin, bandolin, idegesség elleni bayrum, Gáspár-féle bajuszkötők gyári aron Márton Gyula üzletében Bika-szálloda mellett.

A KOSSUTH- és BATHYÁNY-UTCZAI sarok házban lévő „Erzsébet” című kávéházi helyiség — más üzleti célra — 1904 május 1-től haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a ház tulajdonosával.

KITŰNŐ BOROК. — kerti és somlyói rizling, Piacz-utca 34. szám, pinczében, literje 11, 13, 16 krajczárért kapható.

2 SZOBÁS LAKÁS, alatta 10 méter hosszú világos pince, műhelynek alkalmas, kiadó. Arany-János-utca 11. sz.

VALÓDI KÉK uszó kocsikenőcs, gépolajok és halzsír, legolcsóbban szerezhetők be Fazekas Kálmán petrolium és zsiradék üzletében, Hatvan-u. 6. sz.

CSINOSAN butorozott szoba, előszobával együtt kiadó. Eötvös-u. 118. sz.

SZABNI tanítók 10 koronáért. Cim a kiadóban.

Telefon 168.

Szakszerű munka, mégis a legolcsóbb. Villammi berendezések kizárólag FÜLDVÁRI L. debreczeni első electro-mechanicus kezét a legújanyosabban Kossuth-u. 1. szám az udvarban új berendezéseknél másfél évi javításoknál fél évi díjtalan rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos háziacsengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára. Villamos háziacsengők és telefonok jókarban tartását évi három koronáért feljebb vállalom.

UDVARI LAKÁS kiadó, Arany-János-utca 43-ik szám, 2 szoba, 1 tágas pinczekonyha és fűskamarával.

EGESZ UDVAR lakással kiadó. — Ugyanott szoba, konyha is. Hatvan-u. 42.

MÁJUS 1-re kiadó, jelenleg egyleti helyiség, mely ismét annak, vagy más ilyes célra is alkalmas, Kazinczi-u. 12. sz.

EGY JÓ FORGALMU fűszerüzlet, italmérési joggal és trafikál, más vállalat miatt eladó. Honvéd-utca 38. szám.

UDVARI 4 SZOBA zárt verendával, konyha, kamara, pince és jó vízzel, Május 1-re kiadó. Miklós-utca 21.

PEMETEFŰ maláta, és égetett czukorkák mindig frissen kaphatók, Riesz czukrárdájában.

EGY MÉTERMÁZSA köszén, haza szállítva 80 krajczár Neumann Nándor festék, lakk, kenőcs és petrolium üzletében. Hatvan-utca 5. sz., telefon 205.

EGY DOBOZ borostyán-lakk 60 kr., egy doboz linoleum 70 kr., egy kg. gyorsan száradó firneisz 36 kr., hol? Neumann Nándor festék, lakk, kenőcs és petrol kereskedésében. Hatvan-utca 5., telefon 205.

Kereslet.

TANULÓT keresünk, ki 4 középiskolát végzett. László Albert és Társa (Hegedűs S. és Sándor I.) könyvkereskedése Debreczen.

TÓTUL óhajtok tanulni 3 hónapig, havi 40 koronáért. Czím a kiadóban.

H-NÁNÁSI eke-műhelyembe, egy erős fut tanulónak keresek. Nagy Imre.

JÓRA VALÓ FIU pinczér tanulónak felvétetik. Törő Imrénél.

MÁJUS 1-re keresek 2 száz 40 kor. lakásba oly nyugdíjas ur özvegyet, ki ingyen kosztért házi teendőkből segítkezne. Teleky-u. 75. sz.

Eladás.

EGY FIATAL szép, nagy dán dög kutya, eladó. Értekezhetni Hatvan-utca 13. emeleten.

A SZEPESÉN 9 és egynegyed nyilas föld eladó. Értekezhetni Ajtó-utca 8. szám.

MIKE-PÉRCSEN elköltözés miatt szabadkézből eladó 10 hold szántóföld, 2 nyilas szőlő és egy ház teljesen berendezett mézár-székkel és gazdasági épületekkel. Értekezhetni Paulicsky Mátyásnál Mike-Pércs.

Új lisztraktár.

Lecölésből fő elektúra tár.

Tisztelettel tudomására hozom a n. é. közönségnek, pékeknek és kenyérsütőknek, — hogy főzélék-üzletemet kibővíttem és az István-görmalmi és saját őrlésű búza és kétszersós

lisztekben,

nagy raktárt rendeztem be, melyeket a legolcsóbb napi árban árusítok, — továbbá mindennemű főzélék-czikkeket, u. m.: borsó, lencse, bab, rizs, köles, lekvár, burgonya stb., — a lehető legolcsóbban árusítok.

A n. é. t. közönség pártfogását kérve, tisztelettel

Friedmann Lipót,
katonai-élelmész.

Hatvan-utca 35-ik szám alatt.

Gyönyörű

farsangi újdonságok:

Csipkeruhák, Selyemgázok, Ruhaselymek, Áttört Grenadin-szövetek, Sima és mintázott Selyem-Batisztok, Himzett- és Ajour Batisztok, Belépőkreválóposztók és selymek, Legyezők, sálók, virágok érkeztek:

BOSZNAY J. és TÁRSA

divatruházában,
Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Van szerencsém tudomására hozni, hogy VITÁRIUS ur eddigi társamtól elválva

saját üzletet és műhelyt

nyitottam s azt a mai kornak és munkának megfelelőleg berendeztem, főtörökvesem leend t megrendelőim teljes megelégedését pontos, jó és szolid árakban végzett munkám által kiérdemelni.

Továbbra is becses pártfogásáért esedezve, — maradok teljes tisztelettel

VESZELY ANTAL

bádogos-mester,
gróf Dégenfeld-tér 3-ik szám.

Mindennemű épület- és díszmű-bádogos munkák az egyszerűtől legdélkezebb kivitelig, valamint javítások a legújanyosabb ár mellett gyorsan és pontosan eszközölteknek